

УДК 341.232.5

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-4>**Сисоєнко І.А.**кандидат економічних наук, доцент,
Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6588-034X>**Карлюка Д.О.**кандидат економічних наук, доцент,
Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0285-1717>**Sysoenko Iryna, Karliuka Dmytro**

Kherson National Technical University, Khmelnytskyi

ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Статтю присвячено питанню співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями. У статті розглянуті заходи міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями за останні 5 років. У статті було наголошено, що до заходів, які були проведені Національним банком України в рамках міжнародної технічної допомоги та надання технічної допомоги відносяться: електронні листи, місії технічної допомоги, міжнародні конференції та круглі столи, двосторонні консультації та відеоконференції. Також у статті наголошується, що міжнародне технічне співробітництво є частиною міжнародних відносин Національного банку України. Національний банк України залучає міжнародну технічну допомогу у формі експертного досвіду, консультацій, досліджень, прав інтелектуальної власності, а також поширює власний досвід та експертизу з найбільш успішних реалізованих проєктів внутрішньої трансформації Національного банку та з реформування фінансової системи України.

Ключові слова: технічне співробітництво, міжнародні фінансові організації, заходи міжнародної технічної й експертної співпраці, заходи технічної допомоги, Національний банк України.

TECHNICAL COOPERATION OF UKRAINE WITH INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS

The article is devoted to the issue of Ukraine's cooperation with international financial organizations. The article analyzes the technical cooperation of the National Bank of Ukraine with international financial organizations. The article analyzes the technical cooperation of the National Bank of Ukraine with international financial organizations. The article defines that the goal of international technical cooperation is to promote the effective performance of functions and strengthen the institutional capacity of the regulator, the introduction of the latest technologies and the best global standards, and the improvement of the image of the National Bank in the world community. The article emphasized that the activities carried out by the National Bank of Ukraine within the framework of international technical assistance and the provision of technical assistance include: e-mails, technical assistance missions, international conferences and round tables, bilateral consultations and video conferences. The article also emphasizes that international technical cooperation is part of the international relations of the National Bank of Ukraine. The National Bank of Ukraine engages international technical assistance in the form of expert experience, consultations, research, intellectual property rights, and also disseminates its own experience and expertise from the most successfully implemented projects of the internal transformation of the National Bank and the reform of the financial system of Ukraine. The article discusses measures of international technical cooperation of the National Bank of Ukraine with international financial organizations over the past 5 years. The article provides statistical data on technical assistance provided by the Na The article concluded that the number of international technical assistance measures carried out within the framework of the cooperation of the National Bank of Ukraine with international financial organizations during the analyzed period had unstable dynamics. The article concluded that the number of international technical assistance measures carried out within the framework of the cooperation of the National Bank of Ukraine with international financial organizations during the analyzed period had a tendency both to decrease and to increase.

Keywords: technical cooperation, international financial organizations, measures of international technical and expert cooperation, measures of technical assistance, National Bank of Ukraine.

JEL classification: F53, P33

Постановка проблеми. Міжнародна технічна допомога є одним із видів зовнішньої допомоги. Міжнародне технічне співробітництво виступає складовою співпраці держав у науково-технічному секторі, зокрема і у фінансовій сфері [5, с. 26]. Сучасний стан розвитку України характеризується наявністю значних соціально-економічних, екологічних проблем. Погіршення стану розвитку країни пов'язано з виникненням військового

конфлікту на сході України. Міжнародна допомога відіграє значну роль у багатьох країнах світу, які зустрічаються з подібними проблемами [1, с. 64]. Активність зарубіжних донорських організацій, обсяги міжнародної технічної допомоги, важливість напрямів її використання, політичний і соціально-економічний ефект від її надання свідчать про актуальність досліджень проблем залучення та використання такої допомоги [2, с. 64].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням особливостей надання та отримання міжнародної технічної допомоги, міжнародної технічної й експертної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями займалися наступні вчені: Гаруст Ю. В., Мельник В. І., Павленко Б. О., Поляков М. В., Білозубенко В. С., Шаблій С. Є., Омельченко А. В., Медвідь В. О., Беззубко Б., Беззубко Ю. та інші. Огляд наукових праць свідчить про недостатність досліджень щодо співпраці нашої держави з міжнародними фінансовими організаціями, що передбачає здійснення комплексного аналізу показників технічного співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз показників технічного співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні результати технічної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями розглянемо на прикладі Національного банку України. Міжнародне технічне співробітництво є частиною міжнародних відносин Національного банку України. Національний банк України залучає міжнародну технічну допомогу у формі експертного досвіду, консультацій, досліджень, прав інтелектуальної власності, а також поширює власний досвід та експертизу з найбільш успішних реалізованих проектів внутрішньої трансформації Національного банку та з реформування фінансової системи України. Метою міжнародного технічного співробітництва є сприяння ефективному виконанню функцій та посилення інституційної спроможності регулятора, впровадженню новітніх технологій та найкращих світових стандартів, покращення іміджу Національного банку у світовій спільноті [3].

Розглянемо деякі показники технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями. Кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України за останні 5 років наведено на рис. 1.

Як видно з рисунку, кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку

України з міжнародними фінансовими організаціями за аналізований період мала тенденцію як до зменшення, так і до зростання. Так, у 2018 році кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями зменшилась на 44 заходи у порівнянні з минулим роком.

У 2019 році кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями зменшилась на 60 заходів у порівнянні з попереднім роком. Проте, у 2021 році кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями мала рекордне збільшення – на 199 заходів у порівнянні з 2020 роком. Загалом, за період аналізу році кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями збільшилась на 185 заходів.

В рамках технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями, банк як отримувач допомоги, так і надавав технічну допомогу. Технічна допомога, надана та отримана Національним банком України наведена на рис. 2.

Технічна допомога, отримана Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва мала не стабільну тенденцію. Так, у 2018 році кількість заходів, отриманих Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва зменшилась на 59 заходів у порівнянні з минулим роком. У 2019 році кількість заходів, отриманих Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва зменшилась на 59 заходів у порівнянні з попереднім роком. У 2020 році кількість заходів, отриманих Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва збільшилась на 97 заходів у порівнянні з попереднім роком. У 2021 році кількість заходів, отриманих Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва збільши-

Рис. 1. Кількість заходів міжнародного технічного співробітництва Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями за 2017–2021 роки, шт.

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

Рис. 2. Технічна допомога, надана та отримана Національним банком України за 2017–2021 роки, шт.

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

лась на 196 заходів у порівнянні з попереднім роком. Загалом, за період аналізу році заходів, отриманих Національним банком України від міжнародних фінансових організацій в рамках технічного співробітництва збільшилась на 161 захід.

Щодо технічної допомоги, наданої Національним банком України міжнародним фінансовим організаціям в рамках технічного співробітництва, то кількість заходів поступово зростала за аналізований період. Найбільшу кількість заходів було здійснено у 2021 році – 16 заходів, а найменшу у 2017 році 1 захід. Загалом, за період аналізу кількість технічної допомоги, наданої Національним банком України міжнародним фінансовим організаціям в рамках технічного співробітництва збільшилась на 15 заходів.

Розглянемо заходи технічного співробітництва Національного банку України за останні роки. Кількість заходів міжнародної технічної й експертної співпраці наведено на рис. 3.

Як бачимо, кількість заходів міжнародної технічної й експертної співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями у 2018 році збільшилась на 14 шт. у порівнянні з 2017 роком; у 2019 році кількість таких заходів збільшилась на 11 шт. у порівнянні з 2018 роком, а от у 2020 році кількість заходів міжнародної технічної й експертної співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями зменшилась та склала 24 заходи.

Кількість заходів міжнародної технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями наведено на рис. 4.

Кількість проведених заходів міжнародної технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями за аналізований період мала не стабільну динаміку. Так, їх кількість у 2018 році складала 243, що на 59 заходів менше, ніж за попередній період; у 2019 році кіль-

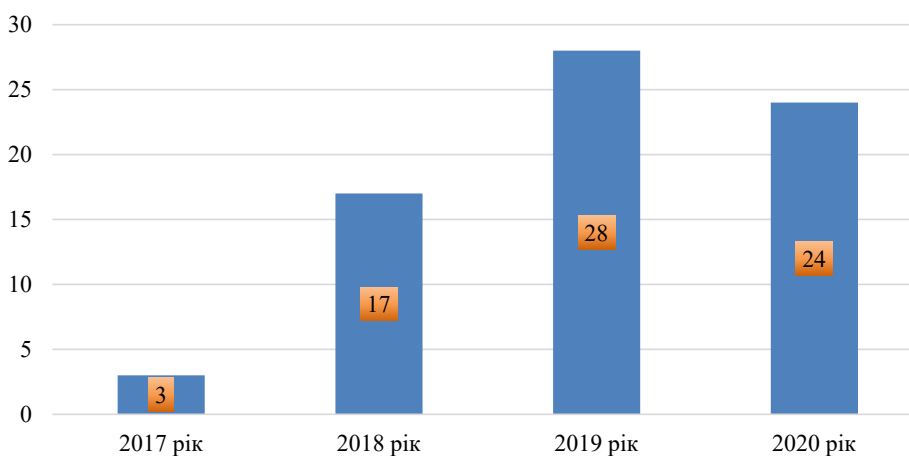

Рис. 3. Кількість заходів міжнародної технічної й експертної співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями за 2017–2021 роки, шт.

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

кість таких заходів зменшилась до 170, та вже у 2020 році їх кількість збільшилась на 97 та склала 267 заходів.

До заходів, які були проведені Національним банком України в рамках міжнародної технічної допомоги та надання технічної допомоги відносяться: електронні листи, місії технічної допомоги, міжнародні конференції та круглі столи, двосторонні консультації та відеоконференції. Розглянемо їх динаміку. На рис. 5 відобразимо динаміку заходів міжнародної технічної й експертної співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями у 2019–2020 роках за форматом.

Як бачимо, до основних і найбільш застосовуваних заходів відносяться заходи, що передбачають живе спілкування, а саме міжнародні конференції та круглі столи і двосторонні консультації та відеоконференції. Саме тому їх кількість за аналізований період поступово збільшується. Щодо електронного листування, воно застосовується в основному для звітування тощо.

Та з проявами пандемії коронавірусу, їх кількість також поступово збільшилась (на 13% у порівнянні з минулим роком). Кількість місій технічної допомоги у 2019 році складала 4.

Динаміка заходів міжнародної технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями у 2019–2020 роках за форматом зображена на рис. 6.

Щодо заходів технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями спостерігається позитивна динаміка за всіма показниками. Так, збільшення електронних листів на 10, місій технічної допомоги – на 22, проведення міжнародних конференцій та круглих столів – на 24, проведення двосторонніх консультацій та відеоконференцій – на 42.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження можна зробити висновки про ефективну співпрацю Національного банку України з міжнародними

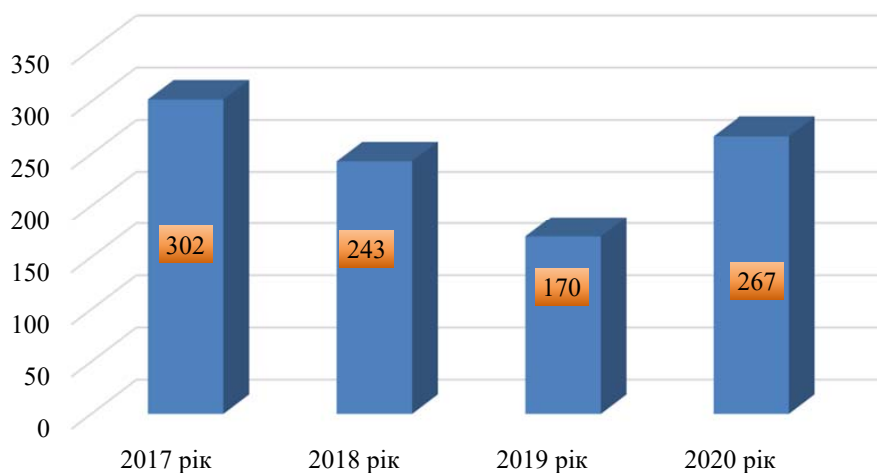

Рис. 4. Кількість заходів міжнародної технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями за 2017–2021 роки, шт.

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

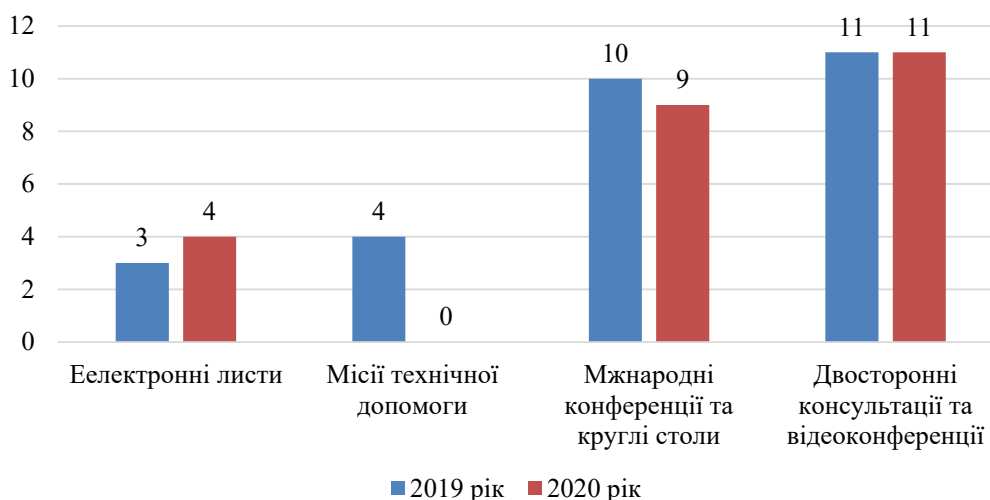

Рис. 5. Динаміка заходів міжнародної технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями у 2019–2020 роках за форматом

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

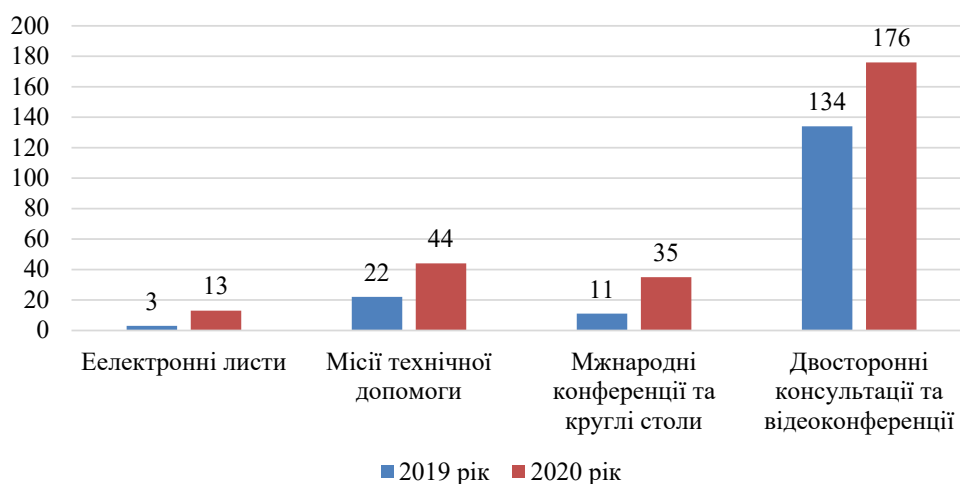

Рис. 6. Динаміка заходів технічної допомоги у межах співпраці Національного банку України з міжнародними фінансовими організаціями у 2019–2020 роках за форматом

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

фінансовими організаціями. Проведене дослідження показує, що міжнародне технічне партнерство є частиною міжнародних відносин Національного банку України. У своїй міжнародній діяльності банк розвиває міжнародне технічне партнерство шляхом отримання експертного досвіду, консультацій, досліджень, прав інтелектуальної власності, а також поширює досвід та спеціалізовані знання Національного банку з найуспіш-

ніших реалізованих проєктів внутрішньої трансформації Національного банку та реформування фінансової системи України. Задля подальшої співпраці, банк підтримує постійний діалог із міжнародними партнерами з розвитку; регулярно проводяться спільні зустрічі з міжнародними партнерами з розвитку, обговорення актуальних питань та результатів використання Національним банком міжнародної технічної допомоги

Список використаних джерел:

1. Беззубко Б., Беззубко Ю. Міжнародна технічна допомога для України. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 3(64). С. 210–216.
2. Омелеченко А. В. Адміністративно-правові засади використання міжнародної технічної допомоги в Україні. *Правове регулювання економіки*. 2017. № 16. С. 63–71.
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 17.05.2022).
4. Поляков М. В., Білозубенко В. С., Шаблій С. С. Тенденції розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва. *Бізнес інформ*. 2020. № 12. С. 53–60.
5. Савченко С. М. Фінансові інструменти міжнародного науково-технічного співробітництва. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 15. С. 26–30.
6. Черницька Т. Регіональні виміри міжнародного науково-технічного співробітництва. *Міжнародна економічна політика*. 2013. № 1(18). С. 106–127.

References:

1. Bezzubko B., Bezzubko Yu. (2020) Mizhnarodna tekhnichna dopomoha dla Ukrainy [international technical assistance for Ukraine]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, no. 3(64), pp. 210–216.
2. Omeljchenko A. V. (2017). Administratyvno-pravovi zasady vykorystannja mizhnarodnoji tekhnichnoji dopomohy v Ukraini [nt in Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman [Administrative and legal frinciples for the use of international technical assistance in Ukraine]. *Pravove rehuljuvannja ekonomiky*, no. 16. pp. 63–71.
3. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy. Available at: <https://bank.gov.ua> (accessed 09 July 2022).
4. Poliakov M. V., Bilozubenko V. S., Shablii S. Ye. (2020). Tendentsii rozvytku mizhnarodnoho naukovo-tekhnichnoho spivrobitnytstva [Trends in the development of international scientific and technical cooperation]. *Biznes inform*, no. 12. pp. 53–60.
5. Savchenko S. M. (2017). Finansovi instrumenty mizhnarodnoho naukovo-tekhnichnoho spivrobitnytstva [Financial instruments of international scientific and technical cooperation]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 15, pp. 26–30.
6. Chernytska T. (2013). Rehionalni vymiry mizhnarodnoho naukovo-tekhnichnoho spivrobitnytstva [Regional dimensions of international scientific and technical cooperation]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 1(18). pp. 106–127.